

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 791/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], Advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4 C 272/2013 z 8. decembra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15 Co 71/2015 z 24. júna 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 272/2013 z 8. decembra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 Co 71/2015 z 24. júna 2015. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. novembra 2015.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 C 272/2013 z 8. decembra 2014 bola zamietnutá žaloba sťažovateľa proti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), ktorou sťažovateľ žiadal určiť, že kúpna zmluva z 25. júna 2008 uzatvorená medzi žalovaným ako predávajúcim a spoločnosťou Strojárne SK, s. r. o., ako kupujúcou (ďalej len „kupujúca“), predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností v kat. úz. [REDAKOVANÉ], je neplatná. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľ ako žalobca mal v konaní žalovať všetkých účastníkov zmluvy, vyslovenia neplatnosti ktorej sa domáhal. Žaloba mala byť teda podľa okresného súdu podaná nielen proti žalovanému, ale aj proti kupujúcej.

V podanom odvolaní sťažovateľ inter alia namietal, že postupom okresného súdu mu bola ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie. Poukázal pritom na analogický prípad, v ktorom ústavný súd vyslovil: „Právny názor, podľa ktorého nie je vecou súdu, aby žalobcu poučoval o hmotnom práve, resp. o otázkach vecnej legitímácie, nie je možné uplatňovať rigorózne bez prihliadania na špecifiká konkrétneho konania. Pokiaľ v konaní nebol účastník riadne poučený a vyzvaný na odstránenie väd návrhu, je nutné uvedené považovať za vadu konania. Ak táto vada konania nebola v ďalšom priebehu konania pred všeobecným súdom zhojená a táto skutočnosť je dôvodom neúspechu účastníka konania, konanie je potom postihnuté vadou predstavujúcou významný zásah do procesného postavenia tohto účastníka, resp. porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie.“ (I. ÚS 361/2010).

Sťažovateľ ďalej v odvolaní poukázal aj na to, že v žalobe (vrátane jej petitu) uviedol (spomenul) aj kupujúcu ako druhú kúpnu stranu spornej kúpnej zmluvy, avšak pri vymedzení okruhu účastníkov už túto neoznačil za účastníčku konania. Skutočnosť, že

kupujúcu neuviedol právne perfektným spôsobom, treba považovať za vadu návrhu. Podľa názoru sťažovateľa analogickým postupom ako v prípade riešenom ústavným súdom mal okresný súd posúdiť daný stav ako vadu žaloby spočívajúcu v tom, že jej petit nekorešpondoval s ostatnou časťou žaloby v časti vymedzenia účastníkov konania. Z tohto dôvodu bol namieste postup podľa § 43 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku. Takýto postup však nebol aplikovaný ani okresným súdom, ale ani krajským súdom, hoci si to povaha veci vyžadovala. Sťažovateľ namieta, že nebol riadne poučený a vyzvaný na odstránenie väd návrhu, čo bolo treba považovať za vadu konania.

Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 15 Co 71/2015 z 24. júna 2015 bol rozsudok okresného súdu potvrdený. Podľa názoru krajského súdu stanovenie okruhu účastníkov sa v danom prípade odvíja od hmotnoprávnych podmienok, a preto odvolacia námietka sťažovateľa spočívajúca v absencii poučovacej povinnosti súdu je nedôvodná. Podľa krajského súdu sa totiž poučovacia povinnosť vzťahuje na práva a povinnosti a je vylúčená tam, kde je účastník konania zastúpený advokátom, ako to je aj v danom prípade.

Podľa názoru sťažovateľa hoci kupujúcu na strane žalovanej neoznačil, v texte žaloby a v jej petite ju označil, a preto bol namieste postup okresného súdu podľa § 43 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, resp. krajského súdu podľa § 211 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Hoci nie je vecou súdu poučovať účastníka o hmotnom práve či o otázkach vecnej legitímácie, tento názor nie je možné uplatňovať rigorózne bez prihliadnutia na špecifiká konkrétneho prípadu.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé prejednanie veci zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 8.12.2014 pod sp. zn. 4C/272/2013 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.6.2015 pod sp. zn. 15Co/71/2015 porušené bolo.

2. Rozsudok Okresného súdu Bardejov zo dňa 8.12.2014 pod sp. zn. 4C/272/2013 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.6.2015 pod sp. zn. 15Co/71/2015 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bardejov na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 355,72 € na účet právneho zástupcu.“

Podľa zistenia ústavného súdu sťažovateľ nepodal dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 71/2015 z 24. júna 2015.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru smeruje proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 C 272/2013 z 8. decembra 2014, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v tomto rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ právo podať odvolanie aj využil.

Do určitej miery je odlišná situácia týkajúca sa namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Co 71/2015 a jeho rozsudkom z 24. júna 2015. Túto časť sťažnosti treba považovať za neprípustnú.

Podľa § 53 ods. 1 *zákona o ústavnom súde* sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 *zákona o ústavnom súde* ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Jadrom sťažnosti je námietka sťažovateľa, podľa ktorej v podanej žalobe bola síce vada, keďže v nej nebola výslovne označená ako účastníčka konania na žalovanej strane

kupujúca (hoci táto skutočnosť zo žalobného petitu vyplývala), avšak všeobecné súdy nepovažovali za potrebné o tejto vade sťažovateľa poučiť v zmysle § 43 Občianskeho súdneho poriadku a dať mu tým možnosť vadu odstrániť. Na margo tejto skutočnosti sťažovateľ v podanom odvolaní výslovne namietal, že postupom okresného súdu mu bola ako účastníkovi konania uvedeným spôsobom odňatá možnosť konať pred súdom, pričom toho istého pochybenia sa podľa neho dopustil aj krajský súd.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že sťažovateľ výslovne namieta, že postupom všeobecných súdov mu bola ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom, pričom túto úvahu opiera o konkrétne uvedené skutkové okolnosti.

Za uvedeného stavu (pri právnom názore, aký zastáva) mohol sťažovateľ podať dovolanie, ktorého prípustnosť by sa odvíjala od ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľ však podľa zistenia ústavného súdu takto nepostupoval, čo zakladá neprípustnosť sťažnosti v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Treba tiež dodať, že sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, preto ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2016